

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Karol Nawrocki

Warszawa, dnia 28 sierpnia 2026 r.

Sejm

Rzeczypospolitej Polskiej

Wniosek

Na podstawie art. 122 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. odmawiam podpisania **ustawy z dnia 31 lipca 2026 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw.**

Pismem z dnia 10 sierpnia 2026 r. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, działając na podstawie art. 122 ust. 1 Konstytucji RP, przedstawił mi do podpisu ustawę z dnia 31 lipca 2026 r. zmieniającą ustawę o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, zwaną dalej „ustawą zmieniającą” lub „nowelizacją”.

Projekt ustawy wpłynął do Sejmu w dniu 18 czerwca 2026 r. jako przedłożenie sejmowej Komisji do Spraw Deregulacji (druk sejmowy nr 2750) i w dniu 1 lipca 2026 r. został on skierowany przez Marszałka Sejmu do pierwszego czytania do połączonych Komisji do Spraw Deregulacji oraz Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. W dniu 15 lipca 2026 r. odbyło się I czytanie w połączonych Komisjach, które rozpatrzyły projekt ustawy i wniosły o jego uchwalenie przez Sejm w brzmieniu zaproponowanym w

sprawozdaniu (druk sejmowy nr 2793). Sejm uchwalił ustawę na 63. posiedzeniu w dniu 31 lipca 2026 r. Za przyjęciem ustawy głosowało 250 posłów, przy braku głosów sprzeciwu i przy 192 głosach wstrzymujących się. Na 64. posiedzeniu w dniu 6 sierpnia 2026 r. Senat RP przyjął ustawę bez wnoszenia poprawek.

Uchwalona ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 13 marca 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z poz. 516, zwana dalej „ustawą sieciową”), w części dotyczącej przepisów przejściowych, tj. art. 9, art. 11, art. 13, art. 14 i art. 38, regulujących skutki wejścia w życie nowych zasad przyłączania podmiotów do sieci elektroenergetycznej, w zakresie obowiązku wniesienia albo uzupełnienia zaliczki na poczet opłaty za przyłączenie do sieci. Ustawa zmierza do tego, aby przepisy art. 9 ust. 1, 3, ust. 4 pkt 1 i ust. 5, art. 11 ust. 1, 3 i ust. 4 pkt 1 i 3, art. 13 oraz art. 14 zmienianej ustawy były stosowane już od dnia 30 kwietnia 2026 r., tj. zastępując dotychczasowe brzmienie tych przepisów i przesuując moment wejścia ich w życie z dnia 15 października 2026 r. (termin wynikający z art. 38 pkt 2 ustawy sieciowej) na dzień 30 kwietnia 2026 r. W zamierzeniu projektodawców głównym celem uchwalonej w dniu 31 lipca 2026 r. ustawy jest usunięcie problemów dotyczących stosowania „wadliwej interpretacji” przepisów przez operatorów sieci energetycznej, wynikającej z pierwotnie zakładanego przez projektodawców terminu wejścia w życie w/w przepisów przejściowych.

Odmowę podpisania ustawy motywuję następującymi względami.

Uchwalona przez Sejm ustawa z dnia 31 lipca 2026 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw w swoim zasadniczym kształcie budzi uzasadnione wątpliwości związane z odwróceniem pozytywnych zmian, które zawiera ustawa z dnia 13 marca 2026 r. Ustawa ta miała bowiem naprawić sytuację związaną z blokowaniem możliwości przyłączenia do sieci elektroenergetycznej przez te inwestycje, które funkcjonowały wyłącznie w wersji projektowej i nie były oddawane do użytku przez wiele lat uniemożliwiając realizację innych inwestycji.

Ustawa sieciowa z dnia 13 marca 2026 r. zawierała obszerną zmianę przepisów, w tym zaostrzyła oraz sformalizowała m.in. proces ubiegania się o przyłączenie inwestycji w źródła wytwórcze do sieci elektroenergetycznej. Ustawa ta weszła w życie w swoim zasadniczym kształcie od dnia 30 kwietnia 2026 r. (art. 38 pkt 1 ustawy). Wprowadziła ona również m.in.

opłatę za wniosek o określenie warunków przyłączenia, obowiązek wniesienia albo uzupełnienia zaliczki na poczet opłaty za przyłączenie oraz nowe zabezpieczenie wykonania zobowiązań wynikających z umowy o przyłączenie. Zabezpieczenie to dotyczy podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV. Nowe przepisy zmodyfikowały też okres ważności uzyskanych już warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej (art. 7 ust. 8i ustawy) do 1 roku od dnia doręczenia tych warunków. Wyjątek został przewidziany dla elektrowni jądrowej oraz dla morskich farm wiatrowych, co ma pozwolić na urealnienie listy inwestorów ubiegających się o nowe warunki przyłączeniowe do sieci. Wraz z wejściem w życie ustawy sieciowej zaczęły też obowiązywać nowe warunki uzyskiwania przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, które przewidują m.in. konieczność wnoszenia zabezpieczenia finansowego (art. 7 ust. 8c¹ – art. 8c¹¹ ustawy) maksymalnie do kwoty 12 mln zł. Jednocześnie przepisy przejściowe, tj. art 9 ust. 1, 3 i 5, art 11 ust 1, 3 i ust. 4 pkt 1, art. 13 oraz art. 14 tej ustawy, których dotyczy przedmiotowa nowelizacja uchwalona w dniu 31 lipca 2026 r., zgodnie z obecnymi przepisami, mają wejść w życie dopiero po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy, a więc w dniu 15 października 2026 r.

Projektodawcy ustawy z dnia 31 lipca 2026 r. wskazywali w uzasadnieniu do niej, że uchwalona przez Sejm ustawa ma usunąć „wadę legislacyjną” ustawy sieciowej, która ma polegać na tym, że sześciomiesięczne *vacatio legis* ustawy z dnia 13 marca 2026 r. doprowadziło do sytuacji, w której korzystne rozwiązania zawarte w przepisach przejściowych będą obowiązywać z opóźnieniem, co utrudni, a może nawet uniemożliwić skorzystanie z tej regulacji przez część jej adresatów tj. przez podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej. W okresie od dnia 1 maja 2026 r. do dnia 14 października 2026 r. do tych podmiotów nie mają bowiem zastosowania przepisy ustawy z dnia 13 marca 2026 r., tylko przepisy Prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym od dnia 30 kwietnia 2026 r. do dnia 14 października 2026 r., w tym w szczególności art. 7 tej ustawy regulujący warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej. To opóźnienie w wejściu w życie wskazanych powyżej wskazanych przepisów ma wpływ na wysokość kwot oraz terminy wnoszenia zaliczek i zabezpieczeń jak i na realizację tzw. „kamieni milowych” w procesach inwestycyjnych realizowanych przez podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej. Zdaniem projektodawców ustawy z dnia 31 lipca 2026 r. może to negatywnie wpłynąć na prowadzone procesy inwestycyjne. Stąd też przedmiotem uchwalonej nowelizacji ustawy sieciowej jest zasadniczo modyfikacja terminu wejścia w życie przepisów przejściowych.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że uchwalona w dniu 31 lipca 2026 r. ustawa jako swój główny przedmiot objęła przepisy przejściowe umożliwiające wdrożenie przywoływanej już nowelizacji ustawy z dnia 13 marca 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, i które zgodnie z zamierzeniem ustawodawcy (art. 38 pkt 2 ustawy sieciowej) mają wejść w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ich publikacji, tj. w dniu 15 października 2026 r. Taki okres oczekiwania na wejście w życie przepisów sam w sobie spełnia wymóg niezbędnego czasu na przygotowanie się przez adresatów norm do nowych regulacji prawnych. W niniejszej sprawie mamy jednak do czynienia z sytuacją, w której obiektywnie długie *vacatio legis* ustawy z dnia 13 marca 2026 r. oceniane jest przez projektodawców nowelizacji jako rozwiązanie negatywne. Wynika to wprost z uzasadnienia do druku nr 2750, gdzie projektodawcy wskazali, że: „Efektem 6-miesięcznego *vacatio legis* stało się powstanie luki w okresie obowiązywania przepisów przejściowych względem podmiotów znajdujących się na najbardziej zaawansowanym etapie procesu przyłączeniowego, do których, w obecnym brzmieniu ustawy, w okresie po dniu 30 kwietnia 2026 roku do dnia 15 października 2026 roku nie znajdują zastosowania przepisy ustawy zmieniającej dot. zaliczek, zabezpieczeń oraz terminów tzw. „kamieni milowych”, a przepisy dotychczasowe ustawy prawo energetyczne.”.

Z tak postawioną tezę nie można się zgodzić, gdyż podważana jest w ten sposób celowość zmian wprowadzanych rządowym projektem ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw w oparciu o druk nr 2150. Zasadniczym celem ustawy sieciowej było bowiem odblokowanie wydanych, ale niewykorzystywanych i nierealizowanych warunków przyłączenia źródeł wytwórczych energii do sieci elektroenergetycznej, których planowana moc przyłączeniowa kilkukrotnie przekracza już możliwości odbioru i zużycia energii w krajowym systemie energetycznym. Uchwalona w dniu 13 marca 2026 r. ustawa jest próbą przełamania impasu inwestycyjnego w Polsce w obszarze energetyki poprzez wprowadzenie do art. 7 Prawa energetycznego nowych zasad warunkujących przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (art. 7 ust. 8i i nast.) wraz z nowymi zasadami wnoszenia opłat, zaliczek na opłaty oraz zabezpieczenia (art. 7 ust. 8a i nast.). Zmiany w art. 7 Prawa energetycznego są uzupełnione m.in. poprzez zawarty w art. 13 i art. 14 ustawy sieciowej mechanizm wygaszania z mocy prawa tych umów przyłączeniowych, które nie uzyskają ostatecznego pozwolenia na budowę dla instalacji energetycznych objętych umową przyłączeniową. Należy podkreślić, że z uwagi na zawarte w art. 13 ustawy regulacje, terminy wygaszenia umów wynoszą w

zależności od rodzaju instalacji odpowiednio 30 miesięcy, 42 miesiące i 60 miesięcy, licząc od dnia wejścia w życie ustawy (art. 13 i 14 wchodzi w życie po dopiero w dniu 15 października 2026 r.), to i tak realne efekty na rynku inwestycyjnym mogą pojawić się najszybciej dopiero po upływie wskazanych powyżej okresów, gdy już będzie wiadomo, które z instalacji zostały ostatecznie wybudowane. Znacznie krótsze terminy wygaśnięcia (3 i 6 miesięcy) zastosował ustawodawca w art. 14 ustawy wobec tych umów o przyłączenie do sieci, które zostały zawarte wcześniej niż 48 miesięcy przed wejściem w życie ustawy z uwagi na konieczność weryfikacji najstarszych projektów inwestycyjnych. Analogiczne rozwiązania zawierające przepisy o wygaszeniu warunków przyłączenia do sieci oraz przepisy o wygaszeniu przyłączenia czy też umów o przyłączenie w związku z brakiem złożenia zabezpieczenia znalazły się odpowiednio w art. 9 i art. 11 ustawy sieciowej. W tej sytuacji, okres 6 miesięcy oczekiwania na wejście w życie części przepisów ustawy sieciowej nie ma charakteru luki w prawie, gdyż wiadomo, kiedy przepisy wejdą w życie i jakie przepisy obowiązują w tym czasie. Brak synchronizacji terminów wejścia w życie wszystkich przepisów ustawy sieciowej nie może być traktowany jako brak przepisów prawa w ogóle, uzasadniający wprowadzenie uchwalonej nowelizacji. Zresztą do upływu okresu 6 miesięcy, tj. do dnia 15 października 2026 r. zostało zaledwie 6 tygodni i nie jest to okres, który uzasadniałby pośpieszne próby wprowadzania wadliwych regulacji prawnych.

Pozytywnie oceniam wprowadzenie do Prawa energetycznego mechanizmów dyscyplinujących podmioty ubiegające się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej w celu realizacji dostaw energii elektrycznej. Mechanizmy te stanowią element nowych zasad, wprowadzonych do art. 7 Prawa energetycznego i obowiązujących od dnia 30 kwietnia 2026 r., dotyczących uzyskiwania warunków przyłączenia, zawierania umów o przyłączenie oraz wnoszenia związanych z tym opłat. Rzetelna ocena tych rozwiązań wymaga umożliwienia im rzeczywistego zadziałania w praktyce. Dopiero na podstawie doświadczeń wynikających z ich stosowania będzie można ocenić zasadność i zakres ewentualnych korekt.

Należy podkreślić, że z § 36 Zasad techniki prawodawczej (rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. – Dz. U. z 2026 r. poz. 300) jasno wynika reguła, że: „Rozwiązania przewidziane w przepisach przejściowych i dostosowujących powinny być ukształtowane w sposób nieuciążliwy dla ich adresatów i pozostawiać im możliwość przystosowania się do przepisów nowej lub znowelizowanej ustawy”. Stąd też ustawodawca powinien z dużą ostrożnością podchodzić do wprowadzania zmian w tego typu przepisach, gdyż skutki zmiany przepisów przejściowych i dostosowujących mogą być szczególnie

dotkliwe dla adresatów norm zwłaszcza w sytuacji, w której ustawodawca zmierza wprost do tego, by przepisy przejściowe zostały nie tylko zmienione, ale też były stosowane z mocą wsteczną od dnia 30 kwietnia 2026 r. i dodatkowo miały własne przepisy przejściowe (art. 2 i 3 nowelizacji z dnia 31 lipca 2026 r.). W efekcie uchwalona przez Sejm RP nowelizacja ustawy sieciowej zamiast usuwać rozbieżność w terminach wejścia w życie ustawy sieciowej wynikającą z jej art. 38 pkt 1 i 2, tworzy nowe problemy prawne, których usunięcie będzie później niemożliwe lub będzie bardzo skomplikowane.

Sytuacja, w której Sejm i Senat, w sposób świadomy i celowy przyjmują wadliwą legislacyjnie ustawę i to posługując się argumentem „naprawiania” poprzednio uchwalonych przepisów jest trudna do zaakceptowania. Trzeba podkreślić, że w toku prac w Senacie do ustawy zmieniającej (druk nr 806) została sporządzona przez Biuro Legislacyjne Senatu opinia legislacyjna, gdzie w uwagach szczegółowych w sposób jednoznaczny podkreślono dlaczego zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 31 lipca 2026 r. naruszają zasady poprawnej legislacji. Podzielam te zastrzeżenia i problemy, które mogą wynikać ze stosowania nowych przepisów zawartych w przedłożonej do podpisu ustawie. Świadoma odmowa przez senatorów uwzględnienia poprawek legislacyjnych, które służyły zapewnieniu poprawności legislacyjnej tekstu normatywnego i jego uspoźnieniu z tekstem ustawy nowelizowanej, nie może zostać nie zauważona. Prezentowana przez posłów i senatorów aktualnej większości rządowej postawa „napiszmy źle prawo, poprawi się później” generuje u adresatów norm prawnych w sektorze energetycznym istotne ryzyka prawne i ekonomiczne związane z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą oraz może być źródłem dalszych wątpliwości interpretacyjnych skutkujących kolejnymi nowelizacjami tych samych przepisów. Rolą Prezydenta jest reagowanie w takich sytuacjach po to, by zapobiegać możliwym szkodom związanym z wejściem w życie i stosowaniem wadliwej regulacji prawnej. Wejście w życie w dniu 15 października 2026 r. pozostałej części przepisów ustawy sieciowej znormalizuje sytuację podmiotów ubiegających się o warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej, gdyż znane są już terminy, w których wygasać będą niezrealizowane warunki przyłączenia do sieci, bądź umowy przyłączeniowe.

Należy również szczególną uwagę zwrócić na treść art. 2 i art. 3 nowelizacji, których treść normatywna i terminy wejścia w życie są napisane w taki sposób, że prowadzą do sprzecznych ze sobą konkluzji i które mogą generować po stronie operatorów sieci dystrybucyjnych, operatora sieci przesyłowej, inwestorów finansowych, bądź podmiotów

ubiegających się o przyłączenie do sieci uzasadnione wątpliwości jaki stan prawny rzeczywiście obowiązuje i od kiedy. Przy czym istotne w przedmiotowej sprawie jest to, że zamiarem ustawodawcy nowelizującego ustawę sieciową było to, by zasadnicza jej treść, tj. art. 1 ustawy wszedł w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, ale z mocą wsteczną od dnia 30 kwietnia 2026 r. razem z resztą przepisów ustawy sieciowej, które już weszły w życie w tym dniu. Ustawodawca z góry założył moc wsteczną dla uchwalonej przez siebie nowelizacji, co powinno skłaniać go do zachowania szczególnej ostrożności w formułowaniu przepisów przejściowych, chociażby z uwagi na wymogi zawarte w art. 2 Konstytucji RP związane z zakazem retroakcji „*lex retro non agit*”, ale też i z uwagi na ich praktyczną wykonalność przez adresatów. O ile można doszukiwać się po stronie podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej lub podmiotów posiadających zawarte umowy przyłączeniowe korzyści wynikających z przyspieszenia wejścia w życie części regulacji prawnych zawartych w art. 9, art. 11, art. 13 i art. 14 ustawy, to jednak ustawodawca w swoich analizach skutków regulacji pomija negatywne skutki finansowe oraz organizacyjne uchwalonej nowelizacji dla operatorów sieci dystrybucyjnych oraz operatora sieci przesyłowej, którzy mają ponieść zasadniczy ciężar zmian w prawie związany z przyspieszeniem obowiązywania przepisów przejściowych. Wbrew stanowisku projektodawców uchwalona ustawa nie ma tylko wymiaru technicznego i doprecyzowującego, jednoznacznie korzystnego dla inwestorów w sektorze energetyki, co uzasadniałoby w jakiś sposób jej retroaktywność. Sam brak wykazania przez projektodawców w Deklarowanych Skutkach Regulacji załączonych do druku nr 2750 wpływu na operatorów sieci elektroenergetycznych przy pomocy mierzalnych i weryfikowalnych kryteriów oceny jest jednym z istotnych argumentów przemawiających za skierowaniem uchwalonej nowelizacji do Sejmu w trybie art. 122 ust. 5 Konstytucji RP. Zabezpieczenie prawidłowego funkcjonowania operatorów sieci elektroenergetycznej leży w interesie publicznym, gdyż to operatorzy odpowiedzialni są za proces ciągłego i nieprzerwanego dostarczania energii elektrycznej do milionów odbiorców w Polsce. Stąd też przedstawienie rzetelnego rachunku korzyści i strat wynikających z wprowadzanych zmian ustawowych dla tych właśnie szczególnych podmiotów na rynku energetycznym jest koniecznością dla projektodawców tych zmian.

Przechodząc już do kwestii szczegółowych, należy wskazać, że w odniesieniu do art. 2 nowelizacji zasadnicze zastrzeżenie budzi to, że odnosi się on do przepisów art. 9 ust. 1 albo ust. 3, art. 11 ust. 1 albo 3, art. 13 ust. 1 albo art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2026 r., które zgodnie z obowiązującymi przepisami mają wejść w życie dopiero w dniu 15 października 2026

r. oraz do zawartych wprost w tych przepisach terminów dokonania czynności (wniesienia zaliczki, złożenia zabezpieczenia, zawiadomienia operatora sieci), z którymi ustawodawca wiąże określone skutki prawne. Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 nowelizacji terminy te mają biec na nowo „od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy”.

Zgodnie z art. 4 nowelizacji „Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia z mocą od dnia 30 kwietnia 2026 r.”. Oznacza to, że termin wejścia w życie art. 2 nowelizacji uzależniony jest od daty ogłoszenia całej ustawy w Dzienniku Ustaw, gdyż jedynie art. 1 ma wejść w życie z dniem 30 kwietnia 2026 r. Jednocześnie ustawodawca w przepisie art. 1 dokonuje zmian brzmienia art. 9 ust. 1, ust. 3 i ust. 5, art. 11 ust. 1, ust. 3 i ust. 4, art. 13 ust. 1 i art. 14 ust. 1, ust. 2 i ust. 3, gdzie *expressis verbis* wskazuje daty, od których należy liczyć bieg terminów. Powyższy zabieg oznacza, że zmiany zawarte w art. 1 i art. 2 dublują się a jednoczesny skutek obu przepisów polega na zmianie terminu od jakiego stosuje się art. 9 ust. 1, ust. 3 i ust. 5, art. 11 ust. 1, ust. 3 i ust. 4, art. 13 ust. 1 i art. 14 ust. 1, ust. 2 i ust. 3. W konsekwencji uprawniony jest wniosek, że art. 2 ust. 1 nowelizacji nadmiarowo wskazuje, że: „Terminy do [dokonania czynności tam wskazanych] biegną na nowo od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i upływają odpowiednio zgodnie z art. 9 ust. 1 albo 3, art. 11 ust. 1 albo 3, art. 13 ust. 1 albo art. 14 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”. Stąd też uprawniony jest wniosek, że przepis ten pozbawiony jest treści normatywnej uzasadniającej jego uchwalenie.

Następnym przykładem wadliwej regulacji jest przepis art. 1 pkt 2 lit. b nowelizacji, który zawiera zupełnie nową regulację w postaci art. 11 ust. 1a i 1b, a której nie ma w pierwotnej wersji ustawy sieciowej. Warto podkreślić, że art. 1 pkt 2 lit. b nowelizacji także ma wejść w życie z mocą wsteczną od dnia 30 kwietnia 2026 r. Oba nowe przepisy zasadniczo odnoszą się do kwestii składania zabezpieczenia związanego ze złożeniem wniosku o określenie warunków przyłączenia do sieci w związku z zawieraną umową przyłączeniową i stanowią istotną zmianę merytoryczną, którą należy ocenić negatywnie.

Przepis art. 11 ust. 1a wprowadzony przepisem art. 1 pkt 2 lit. b nowelizacji przesądza, że art. 11 ust. 1 ustawy sieciowej, gdyby wszedł w życie z dniem 30 kwietnia 2026 r., to będzie miał on zastosowanie także do tych „umów o przyłączenie zawartych po dniu 29 kwietnia 2026 r. na podstawie warunków przyłączenia wydanych przed dniem 30 kwietnia 2026 r., o ile do

zawarcia umowy o przyłączenie doszło w okresie ważności tych warunków” umożliwiając tym samym podmiotom ubiegającym się o zawarcie umowy przyłączeniowej skorzystanie z obniżonej kwoty zabezpieczenia ustalonego zgodnie z art. 7 ust. 8c¹ ustawy sieciowej. Gdyby przepis ten wszedł w życie to operatorzy sieci energetycznych, którzy po 30 kwietnia 2026 r. zawarli umowę przyłączeniową już na nowych warunkach, byłiby zobowiązani do zwrotu części zabezpieczenia wniesionego przez podmiot zawierający umowę przyłączeniową ze szkodą dla siebie. Utrata części przychodów przez operatorów sieci nie jest w żaden sposób rekompensowana przez ustawodawcę, a nawet nie jest przez niego zauważana w formie dedykowanego przepisu oraz nie został przeprowadzony też szacunkowy koszt proponowanej zmiany dla operatorów sieci.

Drugi z kolei przepis wprowadzony w art. 1 pkt 2 lit. b nowelizacji, tj. art. 11 ust. 1b ustawy sieciowej odnoszący się do regulacji zawartej w art. 11 ust. 1 ustawy sieciowej przesądza, że: „Jeżeli w okresie pomiędzy 30 kwietnia 2026 r. a dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 8c ustawy zmienianej w art. 1, wniósł zabezpieczenie w wysokości wyższej niż wynikającej z ust. 1, wówczas:

- 1) w przypadku złożenia zabezpieczenia w formie kaucji wniesionej na rachunek bankowy przedsiębiorstwa energetycznego – przedsiębiorstwo energetyczne dokonuje zwrotu różnicy wysokości zabezpieczenia na rachunek bankowy, z którego dokonano wniesienia zabezpieczenia – w terminie 14 dni od dnia wejścia ustawy w życie;
- 2) w przypadku złożenia zabezpieczenia w formie innej niż kaucja – podmiot ubiegający się o przyłączenie, uprawniony jest w dowolnym terminie, do ustanowienia nowego zabezpieczenia w formie zgodnej z art. 7 ust. 8c ustawy zmienianej w art. 1 do wysokości wynikającej z ust. 1. Przedsiębiorstwo energetyczne jest zobowiązane niezwłocznie zwolnić poprzednio ustanowione zabezpieczenie, nie później jednak niż w okresie 14 dni od dnia doręczenia dokumentu potwierdzającego ustanowienie zabezpieczenia.”.

Biorąc pod uwagę to, że powyższy przepis 11 ust. 1b, jako że jest umiejscowiony w art. 1 nowelizacji ma wejść w życie z dniem 30 kwietnia 2026 r., to tylko ta okoliczność przesądza, że jest on całkowicie niewykonalny a przez to nie można wskazać racjonalnej przyczyny uchwalenia go w tym kształcie i ze wskazanymi terminami jego stosowania. W tym miejscu ponownie należy odwołać się do wspomnianej już opinii Biura Legislacyjnego Senatu do druku nr 806, gdzie wskazano, że: „Art. 11 ust. 1b jest natomiast niezrozumiały i w proponowanym

kształcie nie znajdzie zastosowania. Należy bowiem zaznaczyć, że odnosi się on do okresu pomiędzy 30 kwietnia 2026 r. a dniem wejścia w życie zmienianej ustawy, czyli do okresu pomiędzy 30 kwietnia 2026 r. a 30 kwietnia 2026 r., czyli do okresu, który nie występuje. (...). Art. 11 ust. 1b budzi również inne zastrzeżenia, w tym o charakterze konstytucyjnym.”. Podniesione tam zastrzeżenia są trafne i rzutują na możliwość podpisania całej ustawy. Niedopuszczalna jest bowiem sytuacja prawna, w której przepis prawa zawiera rozwiązania niemożliwe do wykonania jak to ma miejsce w odniesieniu do analizowanej regulacji. Skoro treść zdania początkowego art. 11 ust. 1b brzmi: „Jeżeli w okresie pomiędzy 30 kwietnia 2026 r. a dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (...)”, a ustawa wchodzi w życie z dniem 30 kwietnia 2026 r., co wynika z jej art. 4, gdyż zmiana zawarta jest w art. 1 nowelizacji, to nie ma możliwości zastosowania tego przepisu i to z mocą wsteczną. To samo dotyczy możliwości zwrotu przez przedsiębiorstwo energetyczne zabezpieczenia w formie kaucji wniesionej na rachunek bankowy przedsiębiorstwa energetycznego lub w inny sposób w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy, a więc w terminie do dnia 14 maja 2026 r. Taka sytuacja oznacza nałożenie na przedsiębiorstwo energetyczne obowiązku wykonania czynności prawnych w terminie, który już upłynął i to z mocą wsteczną. Analiza ta potwierdza wspomnianą już wcześniej tezę, że zastosowana przez ustawodawcę retroaktywność nie wiąże się jedynie z korzyściami dla adresatów norm (posiadaczy warunków przyłączeniowych do sieci), ale wiąże się wprost z negatywnymi skutkami ekonomicznymi dla operatorów sieci energetycznych, którzy będą zobowiązani do zwrotu wniesionych zaliczek w części przewyższającej nowy limit 3.000.000 zł . Taka sytuacja nakazuje postawić ustawie zarzut pogwałcenia art. 2 Konstytucji RP poprzez uchwalenie przepisów o skutku retroaktywnym szkodzących adresatom norm w tym przypadku operatorom sieci energetycznych.

Kolejna wątpliwość dotyczy art. 3 nowelizacji, który odnosi się do umów przyłączeniowych do sieci elektroenergetycznej zawartych w okresie pomiędzy 30 kwietnia 2022 r. a 29 kwietnia 2026 r. a obejmujących przyłączenie instalacji odnawialnego źródła energii. Ustawodawca w art. 3 przesądza, że: „W odniesieniu do umów o przyłączenie, o których mowa w zdaniu pierwszym, stosuje się przepisy art. 13 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”. Konsekwencją tego przepisu jest uznanie, że takie „umowy o przyłączenie nie wygasły z mocy prawa”, mimo że art. 13 ust. 1 ustawy sieciowej nie wszedł jeszcze w życie i wskazane w nim terminy wygaśnięcia umów przyłączeniowych odpowiednio: 30, 42 i 60 miesięcy nawet nie rozpoczęły swojego biegu. Nie jest więc możliwe uznanie, że w sytuacji oczekiwania na wejście w życie przepisu art. 13 ustawy sieciowej mógł

on wygenerować skutek w postaci wygaśnięcia jakichkolwiek umów nawet gdyby, zgodnie z zamierzeniem ustawodawcy wstecznie wprowadzić go w życie z dniem 30 kwietnia 2026 r. Z tego też względu regulacja zawarta w art. 3 budzi uzasadnione wątpliwości co do jej celowości.

Podsumowując należy wyraźnie podkreślić, że uchwalona ustawa, wbrew zapewnieniom jej autorów, nie jest spójną odpowiedzią na opisany przez nich problem braku synchronizacji terminów wejścia w życie części przepisów ustawy sieciowej, tj. przepisów przejściowych. Rolą ustawodawcy jest wyważanie różnych interesów związanych z regulowaną materią, w tym przypadku z warunkami przyłączenia do sieci elektroenergetycznej dla wytwórców energii, kierując się nie partykularnymi interesami ekonomicznymi części podmiotów, ale mając na względzie interes publiczny oraz obowiązujące przepisy Konstytucji RP. Dlatego też w sytuacji, w której Parlament świadomie i celowo narusza wynikający z art. 2 Konstytucji zakaz retroakcji prawa i czyni to ze szkodą dla kluczowych podmiotów dla prawidłowego funkcjonowania rynku energii elektrycznej, tj. operatorów sieci energetycznych, to moją rolą jest zapobieżenie wyrządzeniu tej szkody.

Tak nie powinno się stanowić prawa. Przedsiębiorcy, inwestorzy i obywatele mają prawo podejmować swoje decyzje na podstawie jasnych, stabilnych i przewidywalnych reguł. Nie mogą być stawiani w sytuacji, w której przepisy uchwalone dzisiaj są po kilku miesiącach ponownie zmieniane, zwłaszcza ze skutkiem wstecznym, a konsekwencje braku rozważliwej i konsekwencji ustawodawcy ponoszą adresaci regulacji.

Nie zgadzam się na sposób tworzenia prawa oparty na założeniu: „uchwalmy teraz, a później będziemy poprawiać”. Obowiązkiem ustawodawcy jest rzetelne rozpoznanie skutków projektowanych rozwiązań przed ich przyjęciem, a nie przenoszenie kosztów popełnionych błędów na obywateli i przedsiębiorców.

Państwo musi być przewidywalne, prawo – jasne i stabilne, a proces jego stanowienia – przejrzysty. Są to podstawowe warunki zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikające z art. 2 Konstytucji. Dlatego nie mogę zaakceptować regulacji, która narusza te zasady i prowadzi do obciążenia podmiotów rynku energii negatywnymi skutkami nieprzemyślnych oraz wprowadzanych z mocą wsteczną rozwiązań.

Przedstawiając Wysokiej Izbie powyższe zastrzeżenia do ustawy z dnia 31 lipca 2026 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw wyrażam jednocześnie przekonanie, że Sejm, dokonując powtórnej oceny przyjętych w ustawie rozwiązań, podzieli moje zastrzeżenia.

Two handwritten signatures in blue ink. The signature on the left is stylized and appears to be 'Kuc'. The signature on the right is also stylized and appears to be 'Kuc'.